

зворотів, що ускладнює розуміння тексту і вимагає від перекладача відмінного знання англійської та української мов, а також галузевої термінології.

По-друге, серед лексичних труднощів провідне місце належить багатозначності термінів та вибору адекватного словникового відповідника.

Наведемо кілька прикладів. У ядерному приладобудуванні термін *module* — це змінний блок, тоді як у точних науках — це назви деяких коефіцієнтів, а в архітектурі й будівництві — початкова одиниця вимірювання. У ядерному приладобудуванні *bus* — електрична шина, тоді як звичайна людина перекладе це слово як автобус. У ядерному приладобудуванні *probe (of a radiation meter)* — зонд (радіометра), тобто радіаційний детектор, який використовують разом із вимірювальною апаратурою; у медицині це також зонд, але це прилад для дослідження захворювань різних органів.

По-третє, ще більші труднощі під час перекладу виникають, коли один і той же термін має різне значення залежно від приладу чи обладнання.

Наприклад, термін *key* — ключ, шпилька, кнопка, перемикач; термін *selector* — відбірник, шукач, перемикач, ручка налагодження. У такому випадку вирішальним під час перекладу багатозначного терміна є контекст.

Особливу увагу в процесі перекладу слід звернути на скорочення й аббревіатури. Потрібно пам'ятати, що прийняті скорочення є офіційними, загальноприйнятими, і їх не можна довільно змінювати та замінювати. Наприклад, *SAMAC crate controller* — Контролер шафи SAMAC.

Під час розроблення нових термінів велику відповідальність покладено на служби стандартизації, у яких зібрано як спеціалістів з різних сфер, так і лінгвістів.

Отже, коротко розглянувши деякі труднощі гармонізації стандартів, зрозуміло, що найбільше занепокоєння викликають терміни, і тому потрібно досягати їх однозначності за постійного уточнення та розширення, відповідно до сучасного стану науки і техніки.

Саме наразі склалися відповідні умови: українська наука поступово набирає темпи поповнення своєї термінологічної бази новими термінами, чисельність яких з кожним роком збільшується, що, у свою чергу, створює умови для отримання нашої країною у майбутньому систематизованого за галузями термінологічного банку та виходу країни на міжнародний ринок.

Зважаючи на це можна зазначити, що існує нагальна потреба в гармонізації національних стандартів й появи нових українських термінів. ■

Б. Гриньов, академік НАН України, головний науковий співробітник, Голова ТК 99,
Л. Ламаши, інженер 1 категорії,
В. Любинський, завідувач відділу метрології, заступник Голови ТК 99,
Н. Молчанова, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
 Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України, м. Харків

ДП «ХАРКІВСТАНДАРТМЕТРОЛОГІЯ»

надає ПОСЛУГИ з:

- метрології
- стандартизації
- сертифікації та оцінки відповідності продукції
- сертифікації систем управління
- випробувань продукції

61002, Харків, вул. Мироносицька, 36
 тел.: +38 (057) 756 37 50, +38 (057) 700 40 75
 e-mail: contact@mtl.kharkov.ua

www.khsm.com